

**Comentariile Băncii Naționale a Moldovei la concluziile și recomandările
Centrului Național Anticorupție expuse în Raportul de expertiză anticorupție
la proiectul de Lege cu privire la supravegherea suplimentară a băncilor, asigurătorilor/reasigurătorilor și a societăților de investiții care
aparțin unui conglomerat financiar**

Concluziile și recomandările expuse în Raportul de expertiză anticorupție la proiectul de Lege cu privire la supravegherea suplimentară a băncilor, asigurătorilor/reasigurătorilor și a societăților de investiții care aparțin unui conglomerat financiar	Comentariile Băncii Naționale a Moldovei
III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție	
<p>Articolul 4 „Praguri pentru identificarea conglomeratului financiar”</p> <p>Alin.(6) — În cazul în care grupul nu atinge pragul menționat la alin.(2) din prezentul articol, autoritățile competente relevante <u>pot decide de comun acord să nu mai considere</u> grupul un conglomerat financiar și să nu aplice prevederile referitoare la (...).</p> <p>Alin.(7) — În cazul în care grupul atinge pragul menționat la alin.(2) din prezentul articol, dar subsectorul cel mai puțin important nu depășește 500 milioane lei, autoritățile competente <u>pot decide de comun acord să nu considere</u> grupul un conglomerat financiar și să nu aplice prevederile referitoare la (...).</p> <p>Alin.(8) — Deciziile, luate în conformitate cu alin.(6)-(7) din prezentul articol, se notifică celorlalte autorități competente și sunt făcute publice de către autoritățile competente, <u>mai puțin în cazul unor situații excepționale</u>.</p> <p>Alin.(10) — În sensul aplicării prevederilor alin.(1)-(2), autoritățile competente relevante <u>pot, în cazuri excepționale</u> și de comun acord, să înlocuiască criteriul (...).</p> <p>Alin.(13) — Pe parcursul perioadei menționate la alin.(11)-(12), coordonatorul <u>poate decide, cu acordul celorlalte autorități competente relevante</u> ca rapoartele sau sumele mai mici menționate la alin.(11)-(12) să nu mai fie aplicabile.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Prevederile respective asigură o transpunere fidelă a dispozițiilor Directivei 2002/87/EU.</p> <p>Conform practicii altor state (România și Bulgaria), normele respective sunt incluse în legile naționale de transpunere a Directivei 2002/87/EU.</p> <p>Grupurile financiare identificate drept conglomerate financiare pot avea structuri complexe. Astfel, în scopul asigurării unei supravegheri suplimentare oportune, autoritățile de supraveghere a entităților care fac parte dintr-un conglomerat financiar, conform condițiilor din art.3, iau decizia de comun acord, în baza specificului activității entităților, de a identifica grupul drept un conglomerat financiar.</p> <p>Pentru a aduce claritate proiectului legii, la alin.(6) și alin.(7) textul „pot decide de comun acord să nu mai considere” se va substitui cu textul „iau de comun acord decizia să nu mai considere”.</p> <p>La alin.(8) textul „mai puțin în cazul unor situații excepționale” se exclude.</p> <p>La alin.(10) cuvântul „poate” se substituie cu textul „iau decizia”.</p> <p>La alin.(13) textul „poate decide” se substituie cu textul „ia decizia”.</p> <p>La art.7 alin.(9) sunt indicate cazurile în care autoritatea competentă - coordonatorul, în scopul supravegherii suplimentare, poate să nu includă o</p>

Articolul 7 „Adecvarea capitalului”

Alin.(9) Coordonatorul poate decide să nu includă o anumită entitate în calculul cerințelor suplimentare de adecvare a capitalului, în următoarele cazuri:...

Alin.(11) — În cazul menționat la alin.(9) lit.c), cu excepția cazurilor de urgență, coordonatorul consultă celelalte autorități competente relevante înaintea luării unei decizii.

Articolul 8 „Concentrarea riscurilor și tranzacțiile în interiorul grupului”

Alin.(3) — Dacă nu se stabilește altfel de către coordonator, o tranzacție în interiorul grupului se consideră a fi semnificativă dacă valoarea acesteia depășește cel puțin 5% din valoarea totală a cerințelor de adecvare a capitalului la nivelul unui conglomerat financiar.

Obiecții:

Prin utilizarea verbului „a putea” la cazul gramatical corespunzător, precum și a sintagmelor „cu excepția cazurilor de urgență”, „cazuri/situații excepționale” și „dacă nu se stabilește altfel de către coordonator” normele instituie drepturi discreționare atât coordonatorului, cât și autorităților competente relevante.

În aceste condiții, sunt create condiții propice manifestărilor de corupție prin exercitarea drepturilor instituite de lege în funcție de caz și interes.

Mai mult decât atât, autorul proiectului conferă coordonatorului, autorităților competente relevante doar drepturi, evitând a stipula expres și anumite obligații care urmează să le întreprindă în anumite situații concrete.

Or, există riscul ca într-o situație juridică identică subiecții raporturilor juridice să fie tratați în mod diferențiat și neechitabil cu încălcarea principiului egalității în fața legii consfințit de Constituția Republicii Moldova la articolul 16.

Implementarea unor astfel de norme duce în mod necondiționat la legalizarea actelor de corupție în ce privește depășirea atribuțiilor de

anumită entitate în calculul cerințelor de adecvare a capitalului. Articolul oferă autorității competente dreptul de a decide exceptarea de la calculul cerințelor suplimentare de capital, respectiv deciziile în cauză vor fi condiționate, prin raționamente, de situațiile expuse la alin.(9), ținând cont de specificul activității entității.

La art.7 alin.(11) pentru asigurarea obiectivelor supravegherii suplimentare, cu referire la alin.(9) lit.c), în cazuri de urgență, coordonatorul este instituit cu dreptul de a lua decizii cu privire la includerea unei entități în calculul cerințelor de adecvare a capitalului la nivelul conglomeratului financiar.

Totodată, pentru a aduce claritate prevederilor, la art.8 alin.(3) textul „Dacă nu se stabilește altfel de către coordonator” se completează cu sintagma „prin actele sale”.

<p>serviciu, abuz de serviciu, precum și la încurajarea sau facilitarea actelor de corupere pasivă.</p> <p>Recomandarea: Normele care atribuie drepturi discreționare coordonatorului și autorităților competente relevante prin utilizarea sintagmelor sus-menționate urmează să fie excluse din proiect. Totodată, normele din articolele analizate urmează să fie completate cu obligații clare ale coordonatorului și ale autorităților competente relevante în situații concrete, excluzând riscul acordării interpretării discreționare a modului de acțiune a acestora.</p>	
<p>Articolul 11 „Criterii pentru desemnarea coordonatorului” Alin.(3) — <u>În anumite cazuri</u>, autoritățile competente relevante pot, de comun acord, să nu aplice criteriile prevăzute în prezentul articol, dacă aplicarea lor ar fi inadecvată, având în vedere structura conglomeratului și importanța relativă a activităților acestuia în diferite țări...(…)</p> <p>Obiecții: Articolul 11 conține criterii/principii pentru desemnarea coordonatorului (responsabil de coordonarea și exercitarea supravegherii suplimentare). Cu toate acestea, autorul proiectului propune că „în anumite cazuri” autoritățile competente „pot să nu aplice criteriile prevăzute”. Se consideră că sintagmele sus-menționate ar putea fi interpretate diferit, de la caz la caz, generând manifestări de corupție. Astfel, norma în speță conține un element de imprevizibilitate, de incertitudine legat de stabilirea cazurilor în care autoritățile competente pot deroga de la norma legală și să nu aplice criteriile prevăzute la desemnarea coordonatorului. În aceste condiții, în funcție de interese, la stabilirea criteriilor de evaluare a candidaților pot fi comise intenționat erori grave în vederea excluderii unor criterii. Astfel, norma va constitui un „paravan legal” de justificare a acțiunilor autorităților competente de a nu aplica criterii clare de selectare a</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La art.11 alin.(3) se expune în următoarea redacție „Autoritățile competente relevante, de comun acord, iau decizia să nu aplice criteriile prevăzute în prezentul articol, dacă...”.</p>

<p>coordonatorului, ceea ce în final se va solda cu legalizarea acțiunilor coruptibile manifestate prin abuz de serviciu și depășire a atribuțiilor de serviciu. La fel, norma va constitui o pârghie de a comite alte manifestări de corupție, precum trafic de influență, influențare necorespunzătoare sau chiar corupere pasivă a factorilor de decizie care urmează să selecteze coordonatorul.</p> <p>Recomandarea: Procedura desemnării coordonatorului urmează să fie efectuată într-un mod cât mai transparent. Orice normă care instituie excepții nefondate de la regula generală riscă să determine apariția manifestărilor de corupție. Se propune autorului excluderea alin.(3) din conținutul art.11 din proiect în vederea eliminării factorilor de risc identificați.</p>	
<p>Articolul 13 „Cooperarea și schimbul de informații între autoritățile competente” Alin.(5) — O autoritate competentă <u>poate decide să nu consulte</u> celelalte autorități <u>în cazuri de urgență</u> sau când o astfel de consultare ar putea compromite eficiența deciziilor.</p> <p>Obiecții: Norma instituie dreptul autorității competente să decidă de a nu consulta celelalte autorități „în cazuri de urgență” sau când o astfel de consultare „ar putea compromite eficiența deciziilor”. Norma instituie o excepție neargumentată, or nu se cunoaște după care criterii se va conduce autoritatea competentă în stabilirea „cazurilor de urgență”, precum și care sunt criteriile de determinare a cazurilor când o astfel de consultare „ar putea compromite eficiența deciziilor”. Norma, deci, comportă un sens ambiguu care lasă loc de interpretări, iar la aplicare va avea ca efect legalizarea acțiunilor coruptibile ale factorilor de decizie din cadrul autorității competente în luarea deciziilor privind consultarea cu celelalte părți în cadrul cooperării manifestate</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Alineatul se expune în următoarea redacție „ O autoritate competentă este în drept să decidă să nu consulte celelalte autorități în situații de urgență, conform aprecierii autorității respective, sau atunci când, în opinia acestei autorități, o astfel de consultare ar putea compromite eficiența deciziilor. În acest caz, autoritatea competentă informează fără întârziere asupra deciziilor luate celelalte autorități competente.”</p> <p>Prevederile respective asigură o transpunere fidelă a dispozițiilor Directivei 2002/87/EU.</p> <p>Norma reprezintă o continuare a alin.(4) care prevede că autoritățile competente se consultă reciproc inclusiv cu privire la măsurile de remediere luate de autoritatea competentă, atunci când deciziile sunt importante pentru alte autorități competente, în scopul supravegherii.</p> <p>Este important de menționat că, proiectul legii are ca scop crearea unui cadru de reglementare și supraveghere suplimentară suficient de detaliat și</p>

<p>prin abuz de serviciu și depășirea atribuțiilor de serviciu.</p> <p>Recomandarea: Definirea cazurilor de urgență în care autoritatea competentă va avea dreptul să nu consulte celelalte autorități competente în luarea deciziei sau, în caz contrar, norma urmează să fie exclusă din proiect. Astfel, va fi eliminat caracterul discreționar și confuz al dreptului autorității competente în luarea deciziei.</p>	<p>flexibil care prezumă că autoritatea de supraveghere (coordonatorul) și angajații acesteia acționează cu bună-credință, respectând cele mai înalte standarde de etică profesională. Minimizarea riscului de coruptibilitate și acțiuni cu rea-credință a personalului supraveghetorului este asigurată prin alte măsuri și instrumente, cum ar fi sistemul de control intern al BNM.</p> <p>În condițiile în care obiectul și scopul legii vizează protejarea deponenților, asiguraților și investitorilor, timpul realizării măsurilor de remediere poate avea o importanță semnificativă.</p>
---	--